

De weg van de liturgie

“Samen op weg zijn als Kerk is alleen mogelijk als het gebaseerd is op het gemeenschappelijk luisteren naar het Woord en de viering van de Eucharistie.”

(Vorbereidingsdocument bisschoppen-synode 'Voor een synodale Kerk: communio, participatio, missio')

Foto: Ramon Mangold

Elke zondag

Elke zondag, de dag van de Heer, worden we uitgenodigd om als gemeenschap samen te komen om God te loven en te danken door eucharistie te vieren. Het is de ontmoeting met de levende Heer, Jezus Christus die gekruisigd en verzezen is.

Christus spreekt tot ons als we naar zijn Woord luisteren, dat voorgelezen wordt in de Liturgie van het Woord. Heel bijzonder mogen wij Hem ontmoeten in de gaven van brood en wijn, zijn Lichaam en Bloed. We weten ons door zijn aanwezigheid gesterkt in lichaam en ziel.

Onze omvorming

Het vieren van de eucharistie, het ontmoeten van Christus zelf, heeft onze omvorming op het oog. De eucharistie staat niet los van het leven en is er op gericht om betere mensen van ons te maken, ons dichterbij God en elkaar te brengen, zodat we steeds meer op Jezus zelf gaan lijken.

Zo worden we - zoals paus Franciscus het noemt - eucharistische mannen en vrouwen. Gesterkt door de Heilige Geest mogen we ons in de eucharistie door, in en met Christus telkens opnieuw richten tot God, de Vader van alle mensen.

Eeuwenoud

Hoe de eucharistieviering in grote lijnen verloopt, daarover getuigt al in de tweede eeuw de heilige martelaar Justinus. De mis, zoals de eucharistieviering ook wel genoemd wordt, heeft een fundamentele structuur die door de eeuwen heen tot op vandaag herkenbaar is. Ze ontvouwt zich in twee grote delen die een eenheid vormen:

- De samenkomst, rond de Liturgie van het Woord, met de lezingen, de homilie en de voorbede
- De Eucharistische Liturgie, met de aanbidding van de offergaven, het eucharistisch gebed, het Onze Vader en de communie

1. Openingsriten

- Intrede met gezang en verering van het altaar
- Kruisteken, begroeting en inleiding
- Boete-act met Heer, ontferm U
- Eer aan God
- Collecta/Afronding openingsritus

2. De Liturgie van het Woord

- Eerste lezing, meestal uit het Oude Testament
- Antwoordzang, meestal een psalm
- Tweede lezing, uit het Nieuwe Testament
- Alleluiavers
- Lezing uit het Evangelie
- Homilie
- Geloofsbelijdenis
- Voorbede

3. De Eucharistische Liturgie

- Offerande: aandragen en opdragen van de gaven
- Gebed over de gaven
- Eucharistisch gebed
- Onze Vader
- Vredeswens
- Breken van het Brood waarbij het 'Lam Gods' wordt gezongen
- Communie
- Gebed na de communie

4. Slotriten

- Mededelingen
- Zegen en zending

Podcast 'Weg van de liturgie'

In de zevendelige podcast 'Weg van de liturgie' vertellen Samuel Goyvaerts en Arjen Bultsma over het vieren van de eucharistie. Samuel is docent liturgie en sacramenten aan Universiteit van Tilburg. Arjen is priester van het bisdom Groningen-Leeuwarden, hij is pastoor in Bolsward en vicaris.

Waarom is het belangrijk om over liturgie na te denken en erover te praten, juist ook nu? Samuel: "We merken dat mensen weg zijn van de liturgie in de zin van dat we hen met de liturgie niet meer bereiken. En specifiek merken we dat de coronatijd ons weg bracht van de liturgie zoals we die graag zouden willen vieren. We spreken over wat **de weg van de liturgie** is en hoe we die samen kunnen ontdekken."

Arjen vertelt: "Elk spreken over God schiet op een of andere manier altijd tekort, maar juist de liturgie, de Kerk, reikt ons de taal en tekenen aan om toch te kunnen communiceren." Opmerkelijk genoeg is **herhaling** daarbij belangrijk. "Als je de rituelen kunt laten gebeuren, dan kun je merken dat God aan het werk is." Samuel: "Je hoort het wel eens als 'verwijt' dat de liturgie altijd hetzelfde is, maar daarin ligt juist haar kracht. Die geeft juist verdieping."

"Er zijn steeds kleine 'dialogjes' van Woord en antwoord in de liturgie", legt

Arjen uit. "Die onderstrepen dat we samen met elkaar vieren." De woorddienst eindigt met de voorbede, ook wel "het gebed van de gelovigen" genoemd. Samuel: "De **dialoog** in de liturgie, die een appel op ons doet, is uiteindelijk ook uitnodiging om zelf een appel te doen op God: als U zo met ons op weg gaat en wij zo naar U luisteren, Heer, luistert U dan ook naar ons?"

De eucharistieviering is een gedenken van het offer van Jezus. Arjen: "Bij dat offer gaat het om volgehouden liefde en trouw, tot aan de dood aan het kruis. Dat is waar het in de offerande om gaat: een daad van liefde." In de eucharistieviering veranderen brood en wijn in het lichaam en bloed van Christus. Daarbij gaat het ook over onze **omvorming**. We ontvangen wat we steeds meer moeten worden: het lichaam van Christus. Samuel: "Normaal voedsel gebruiken wij voor ons lichaam. We veranderen dat eten in ons. Augustinus zegt dat in de communie het omgekeerde gebeurt, want door Christus in ons op te nemen veranderen wij in Hem."

Arjen: "De eucharistie hoort bij het leven en doordringt ons leven. Als we de kerk uitgaan, nemen we de zegen, de goede woorden en de eucharistie mee ons leven in, daar waar we zijn, daar waar we wonen, waar we boodschappen doen, waar we sporten. De frontlinie van onze

geloofsgemeenschap loopt niet over het altaar of door de pastorie. De frontlinie van het **christen zijn** is daar waar het christelijk leven geleefd wordt. En dat is dus ook in de supermarkt, op het werk en in de buurt, overal waar mensen christen zijn."

Heb je vragen voor nieuwe afleveringen, mail dan naar contact@katholiekleven.nl

Luister de podcasts!
Ga naar de Soundcloud playlist

De podcast 'Weg van de liturgie' is een initiatief van [Katholiekleven.nl](https://www.katholiekleven.nl) en het Centrum voor Parochiespiritualiteit. Je vindt hem in je podcast-app, of op [katholiekleven.nl](https://www.katholiekleven.nl) en [parochiespiritualiteit.org](https://www.parochiespiritualiteit.org)

